

REGERINGSRÄTTENS BESLUT

Mål nr
4227-04

meddelat i Stockholm den 25 februari 2008

KLAGANDE

AA

MOTPART

Polismyndigheten i Stockholms län
106 75 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrättens i Stockholm dom den 24 juni 2004 i mål nr 6013-03
(bilaga)

SAKEN

Förvaring av skjutvapen

YRKANDEN M.M.

AA yrkar att Regeringsrätten upphäver kammarrättens dom och fastställer länsrättens dom. Till stöd för sin talan anför han bl.a. följande. Det finns inte något stöd i lagstiftningen för villkor som innebär att den som har tillstånd att förvara sitt vapen hos annan förbjuds att ta hand om vapnet själv när

Dok.Id 49172

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 5

Expeditionstid
09:00-12:00
13:00-15:00

Telefon
08-561 676 00
Telefax
08-561 678 20

så är nödvändigt eller lämpligt. Polisens befogenhet att meddela särskilda förvaringsvillkor begränsas till det sätt på vilket vapnet ska förvaras och omfattar inte frågan var det ska förvaras. Huvudregeln är att vapeninnehavaren är skyldig att själv ta hand om egendomen. Den i målet aktuella situationen regleras inte i lagtexten och diskuteras inte i förarbetena. Kammarrättens ställningstagande är baserat enbart på ett uttalande i SOU 1998:44. I äganderättskyddet enligt artikel 1 i tilläggsprotokollet den 20 mars 1952 till Europakonventionen torde ingå att det står den enskilde fritt att själv bestämma var hans tillhörigheter ska förvaras. Inskränkningar i äganderätten får förekomma om de motiveras av det allmännas bästa men de ska i så fall införas genom lag. Den aktuella inskränkningen finns inte angiven i lag och den strider också mot proportionalitetsprincipen.

Polismyndigheten bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. För att polismyndigheten ska bifalla en ansökan om att få förvara skjutvapen hos annan krävs att innehavaren inte kan förvara vapnet själv eller att det annars finns särskilda skäl. Enligt myndighetens tolkning innebär kravet på särskilda skäl att vapeninnehavaren tydliggjort att det under en viss tidsperiod finns anledning att frångå huvudregeln att vapnet ska förvaras i innehavarens bostad. En samlad bedömning ska visa att det är lämpligare att vapnen förvaras hos annan. Skulle bedömningen i stället visa att vapnen lämpligast förvaras i bostaden ska tillstånd inte ges till förvaring hos annan. Detta har förtydligats bl.a. i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen (RPSFS 2006:12): ”Har tillstånd till förvaring hos annan meddelats innebär det att vapnet ska förvaras hos den person som anges i tillståndet. Någon valfrihet, sedan tillstånd meddelats, att förvara vapnet antingen hos denne eller hos tillståndshavaren själv, föreligger inte”. Myndighetens uppfattning är att lagstiftaren i och med införandet av 5 kap. 3 § vapenlagen (1996:67) inte avsåg att öppna upp möjligheten att skjutvapen skulle kunna få flera alternativa förvaringsplatser, utan istället att ge möjlighet att i undantagsfall frångå huvudregeln.

SKÄLEN FÖR REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 5 kap. 1 § vapenlagen är den som innehar skjutvapen eller ammunition skyldig att ta hand om egendomen och hålla den under sådan uppsikt att det inte finns risk att någon obehörig kommer åt den. Av 5 kap. 2 § framgår att skjutvapen, när de inte brukas, ska förvaras i säkerhetsskåp eller i något annat lika säkert förvaringsutrymme. Enligt 5 kap. 3 § första stycket får en innehavare lämna över sitt skjutvapen eller sin ammunition till någon annan för förvaring om han eller hon inte själv kan ta hand om egendomen eller om det annars finns särskilda skäl. För sådan förvaring krävs tillstånd. Tillstånd ska tidsbegränsas.

Den nuvarande regleringen med krav på tillstånd för förvaring av skjutvapen hos annan infördes genom lagändring år 2000. Dessförinnan gällde att den som inte kunde ta hand om sitt vapen eller sin ammunition efter anmälan till polismyndigheten fick lämna över sitt vapen eller ammunition till någon annan för förvaring högst tre år åt gången. Några begränsningar för när vapenägaren kunde ta tillbaka sitt vapen från förvaringen angavs inte. Det får antas att utgångspunkten varit att vapenägaren skulle återta vapnet så snart han eller hon åter hade möjlighet att ta hand om det.

I det betänkande som låg till grund för dagens regler (En samlad vapenlagstiftning, SOU 1998:44) föreslogs att förvaring hos annan skulle få ske inte bara när innehavaren inte själv kunde ta hand om sina skjutvapen utan även när det annars förelåg särskilda skäl. Samtidigt föreslogs krav på tillstånd från polismyndigheten. Utredningen noterade vidare bl.a. (s. 207) att det inte är tillåtet för en vapeninnehavare som erhållit tillstånd att förvara vapnen hos någon annan att själv förvara dem. Ett vapen ska, om det inte används, alltid förvaras hos en och samma person och polismyndigheten ska ha kännedom om förhållandet. Utredningen föreslog dock ingen uttrycklig lagregel angående denna begränsning.

I propositionen (prop. 1999/2000:27) föreslogs, i enlighet med utredningens förslag, att förvaring hos annan skulle få ske även när det annars förelåg särskilda skäl och att tillståndskrav skulle införas. I propositionen uttalades bl.a. (s. 52) att huvudregeln även fortsättningsvis borde vara att vapen ska tas om hand av innehavaren. Regeringen delade dock utredningens uppfattning att möjligheterna till förvaring hos annan borde vidgas i viss utsträckning. För att förvaring hos annan ska tillåtas borde dock krävas att det efter en helhetsbedömning framstår som motiverat att förvaringen sker hos någon annan än tillståndshavaren. Det påpekades att envar som innehar skjutvapen måste vara beredd att uppfylla kraven på säker förvaring. Bestämmelsen var inte avsedd att användas för att en vapeninnehavare ska kunna undgå kostnaden för att själv ordna med säker förvaring av sina vapen. Frågan om begränsning av vapeninnehavarens rätt att själv ta hand om sitt vapen under tid då han eller hon fått tillstånd att förvara det hos annan berördes inte i propositionen.

Regeringsrätten gör följande bedömning.

I den utredning som låg till grund för nuvarande bestämmelser om förvaring var utgångspunkten uppenbarligen att det inte skulle vara tillåtet för en vapeninnehavare, som fått tillstånd att förvara sitt vapen hos annan, att i stället själv ta hand om vapnet under tillståndstiden. Frågan berördes visserligen inte i regeringens proposition, men det saknas anledning att anta att regeringen gjort en annan

bedömning än utredningen i denna del. Rikspolisstyrelsens år 2006 utgivna allmänna råd (RPSFS 2006:12) ger uttryck åt samma uppfattning.

Regeringsrätten konstaterar att huvudregeln i vapenlagen är att det är innehavaren som är skyldig att ta hand om vapen och ammunition. Innehavaren ska även uppfylla kravet på förvaring i säkerhetsskåp eller motsvarande. Någon begränsning av det slag utredningen utgått från har inte införts i lagtexten. Regeln i 5 kap. 3 § om möjlighet att i vissa fall få tillstånd att förvara sitt vapen hos annan kan därmed endast ses som ett komplement till den angivna huvudregeln. Ett sådant tillstånd kan inte utan lagstöd ges den innebörden att det inskränker innehavarens rätt att när så är lämpligt själv ta hand om och förvara sitt vapen.

Tillståndet har numera löpt ut. Målet ska därför avskrivas.

REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Regeringsrätten avskriver målet.

Susanne Billum

Lars Wennerström
Skiljaktig mening, se protokoll

Lennart Hamberg
Skiljaktig mening, se protokoll

Annika Brickman

Margit Knutsson

Svante Noring
Föredragande regeringsrätts-
sekreterare

Avd II
Föredraget 2008-01-23